

Vzdělání a trh práce

Přednáška do předmětu Ekonomika
školy

07.10.2004

Trh práce

- nezaměstnanost jako sociálněekonomický problém
- objektivní regulátor neustálého zvyšování požadavek na pracovní sílu
- působí na vzdělávací soustavu
- význam rekvalifikací

Podstata trhu práce

- poptávka a nabídka na trhu práce
- heterogenita a segmentace pracovního trhu
- teorie duálního trhu práce
- nezaměstnanost
- politika zaměstnanosti

Rekvalifikace

- cílevědomě organizovaný proces pro získávání nových poznatků, dovedností, zručností a návyků nevyhnutných pro výkon jiné než doposud vykonávané pracovní činnosti
- součást celoživotního vzdělávání
- důležitý nástroj k řešení strukturální nezaměstnanosti

Vzdělávání a trh práce

- „vzděláváním k prosperitě“
- klíčová témata:
 - přechod mladých lidí ze škol do zaměstnání
 - nezaměstnanost a její závislost na úrovni vzdělání
 - neúspěšnost ve školském vzdělávání a dopady na hospodářskou sféru
 - ekonomická návratnost vzdělání pro jednotlivce a společnost

Přechod ze školy do práce

Dva aspekty:

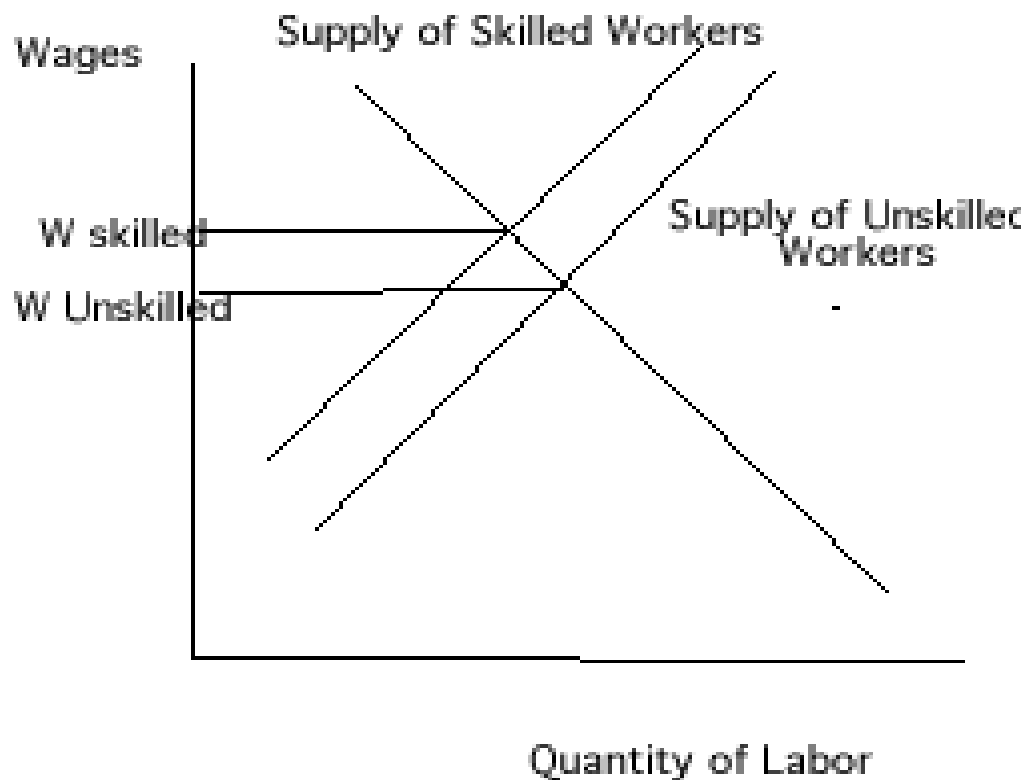
1. časový rozsah, ve kterém se uskutečňuje přechod ze školy do práce
2. kombinace studia a pracovního poměru

Úvod

- existuje silný pozitivní vztah mezi vzděláním a příjmy
- Proč?
- Co ovlivňuje úroveň vzdělání pro které se jedinec rozhodne?

Vztah mezi kvalifikovaným a nekvalifikovaným pracovním trhem

Typical Relationship between Skilled and Unskilled Labor Markets

Teorie lidského kapitálu

- lidský kapitál- produktivní výkonnost každého člověka
- příjmy jednotlivce jsou určeny pomocí zásoby lidského kapitálu
- jednotlivec může zvýšit svůj lidský kapitál investicemi do:
 - vzdělání
 - výcviku
 - zdravotní péče

Náklady na vysokoškolské vzdělání

- 3 typy nákladů na terciární vzdělání:
 - přímé náklady (školné, knihy...)
 - náklady obětované příležitosti (ušlé příjmy)
 - psychické náklady

Výnosy z investic do vysokoškolského vzdělání

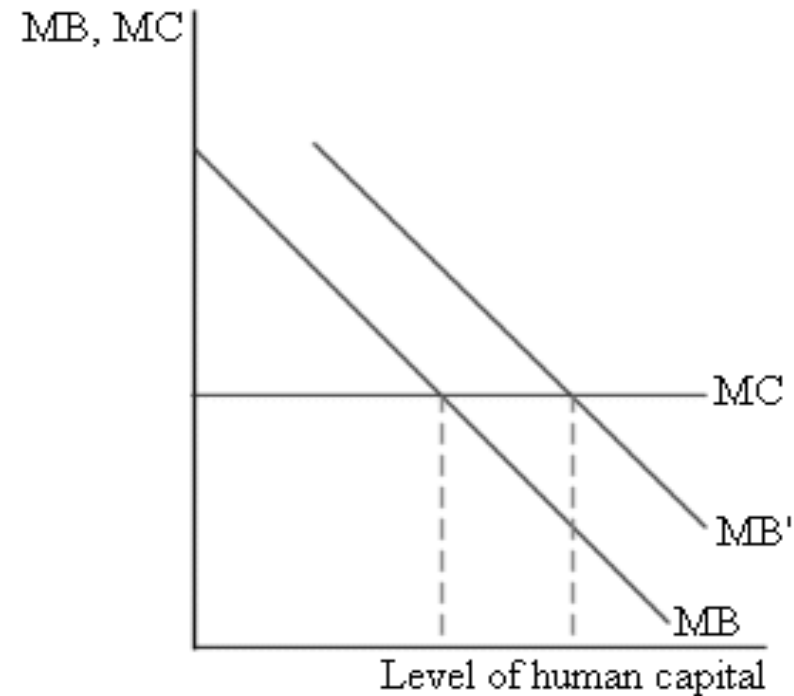
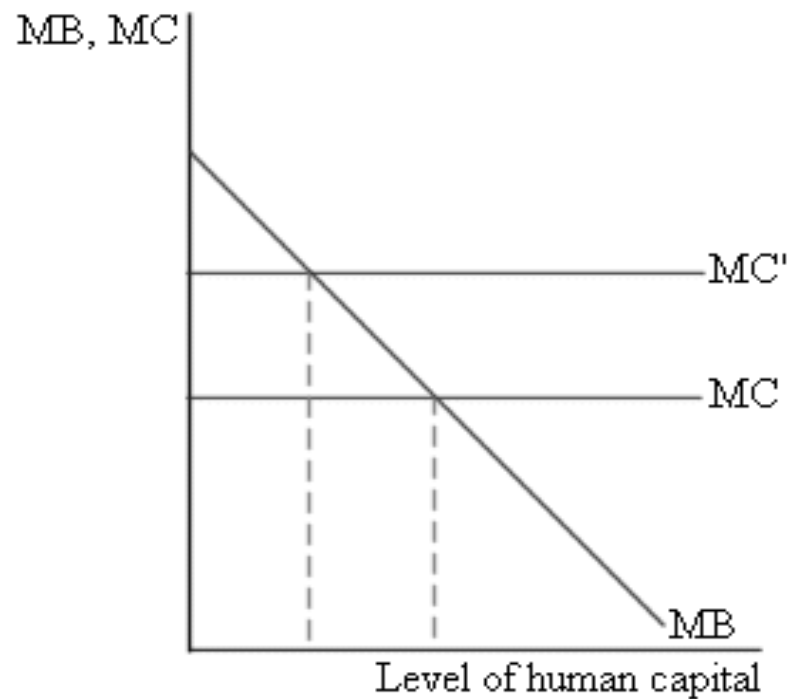
- vyšší očekávané příjmy
- příjemnější práce
- nižší očekávaná míra nezaměstnanosti
- psychický přínos

Náklady a výnosy investic do vzdělávání: příklady

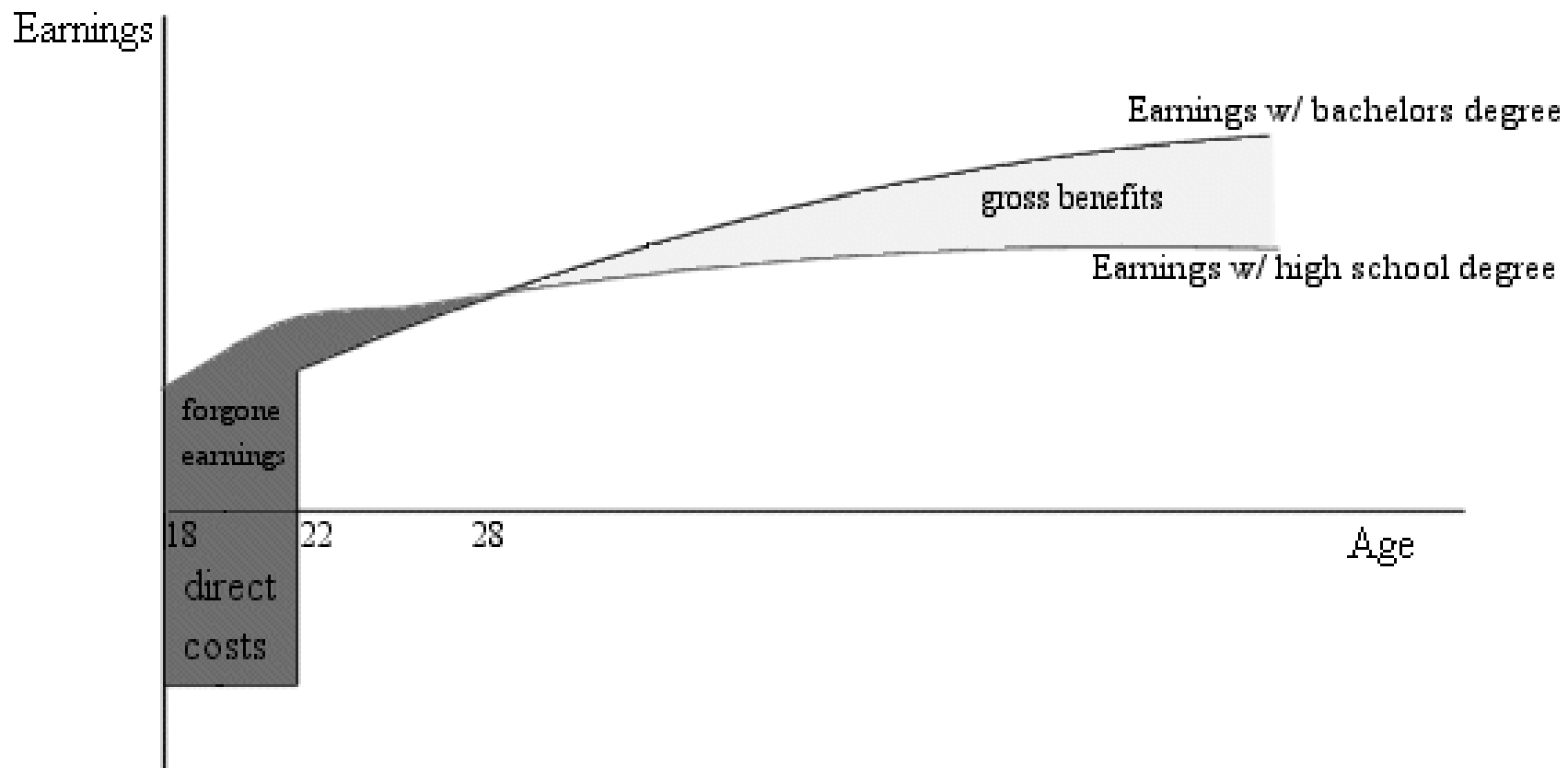
	Náklady přímé	náklady nepřímé	výnosy přímé	výnosy nepřímé
veřejné	přímé výdaje veřejných rozpočtů na vzdělávání	nižší daňové příjmy, oportunitní náklady společnosti	vyšší daňové příjmy, snížení sociálních transferů	lepší zdravotní stav, nižší kriminalita, ekonomický růst
soukromé	poplatky za studium, ostatní služby a materiály	ušlá mzda, ztráta času, psychické náklady	zvýšení příjmu	vyšší status, nižší nezaměstnanost, osobní uspokojení

Optimální investice do vzdělání

■ $MC < MB$

Volba mezi SŠ a VŠ vzděláním

Faktory ovlivňující investice do lidského kapitálu

- úrokové míry
- věk
- náklady na vzdělání
- mzdová diference mezi SŠ a VŠ absolventy

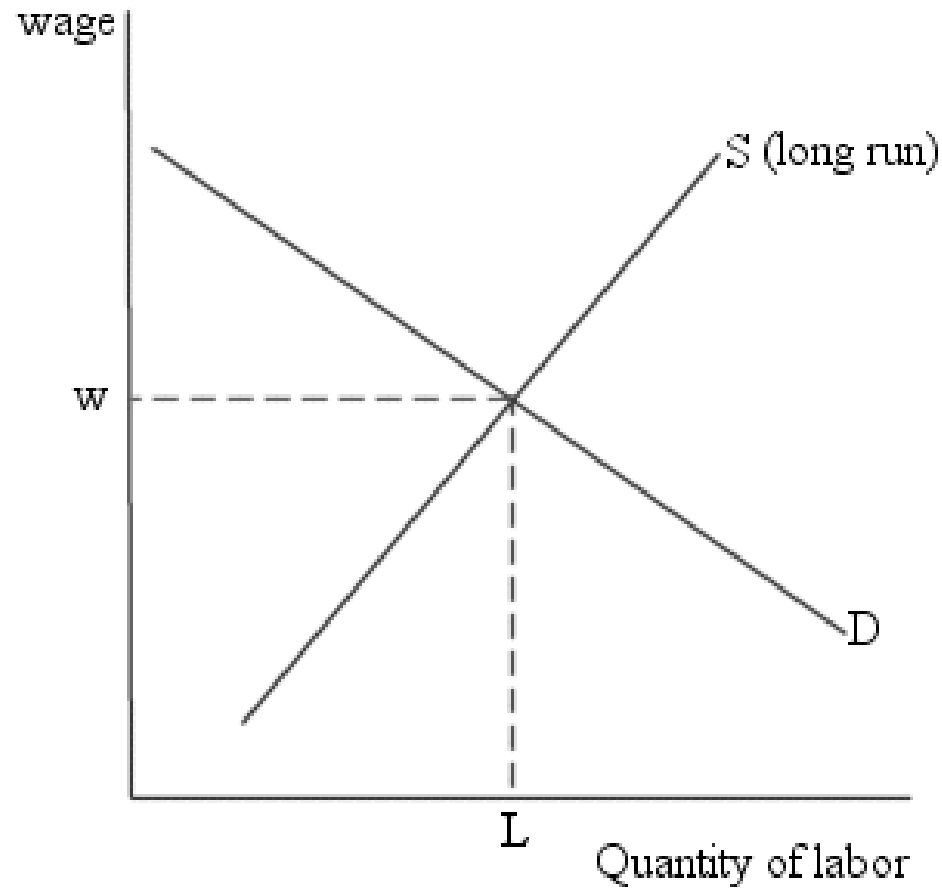
Age-earning profil

- Age-earning profily jsou konkávní: míra růstu příjmu klesá s věkem jedince
- Proč?
 - pokles investic do lidského kapitálu s věkem jednotlivce
 - poklesu fyzické síly (když jednotlivci stárnou)

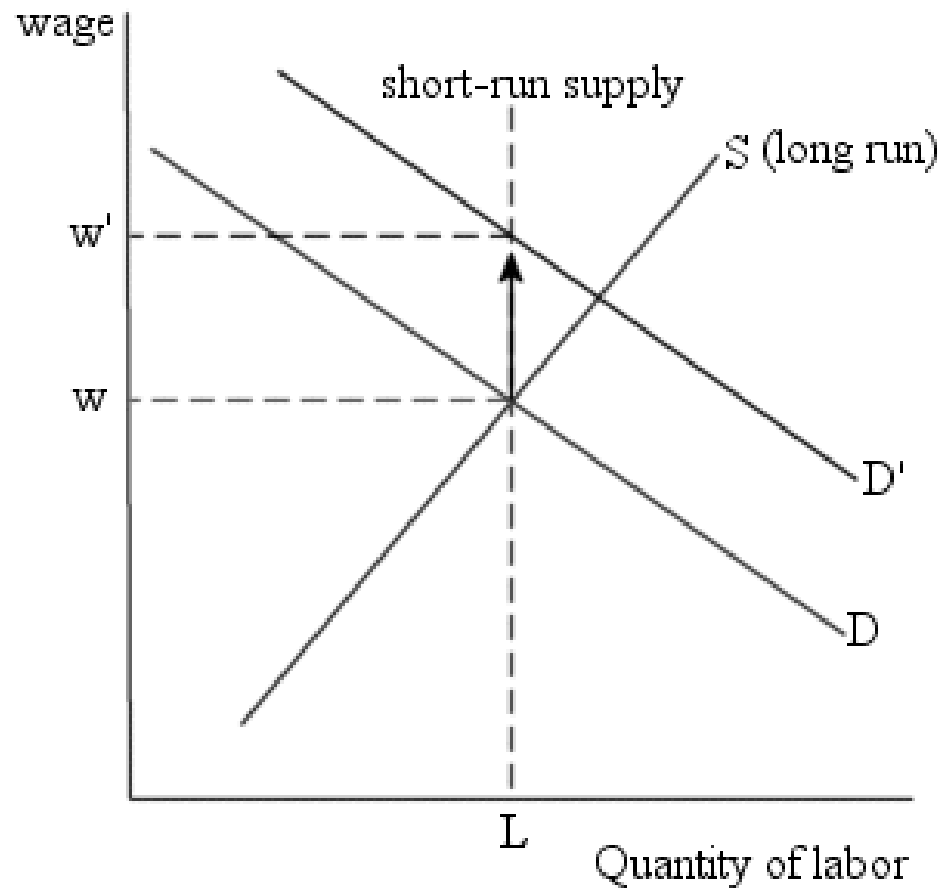
Gender a age-earning profil

- historicky, ženy mají kratší předpokládaný pracovní život
- nižší pobídky pro investice do vzdělání
- růst vzdělání u žen je způsoben růstem očekávané délky pracovního života žen

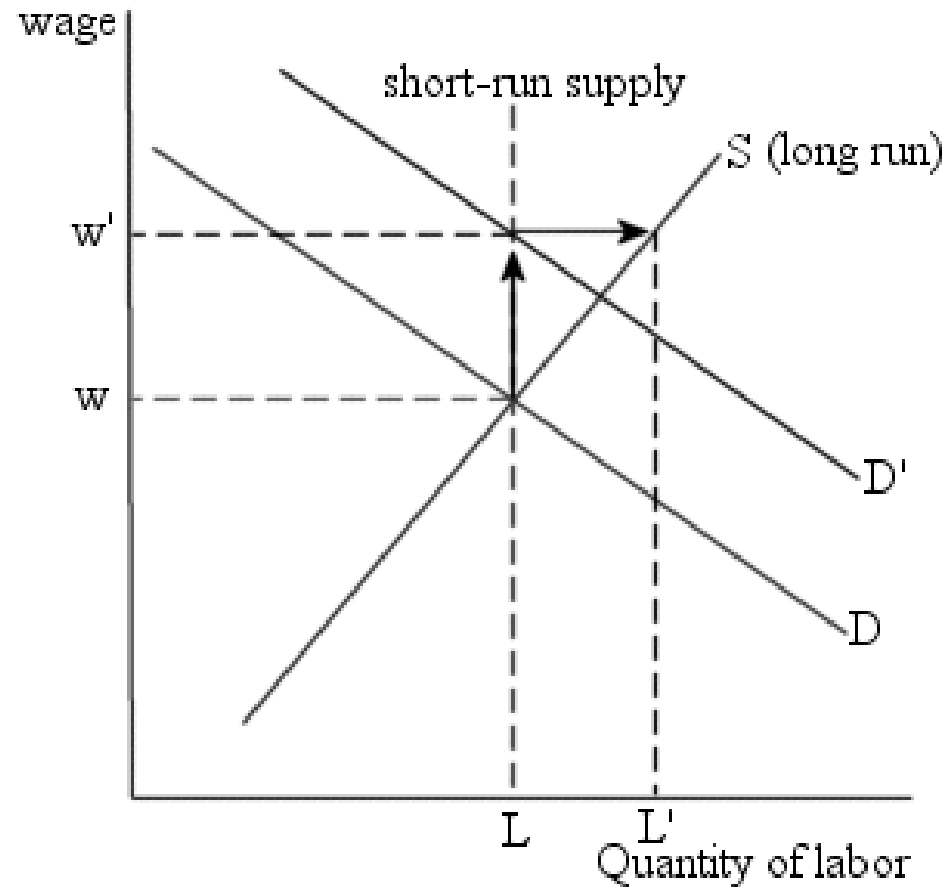
Pavučinový teorém- aplikace na kvalifikaci a trh práce (1)

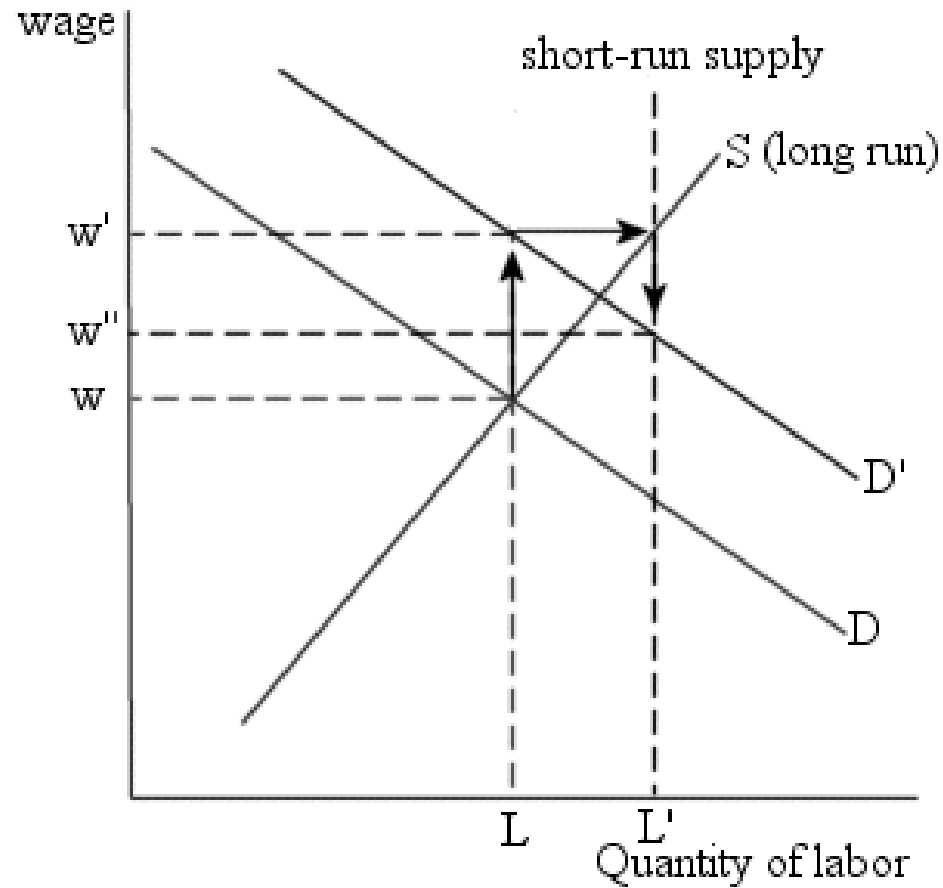
Pavučinový teorém- aplikace na kvalifikaci a trh práce (2)

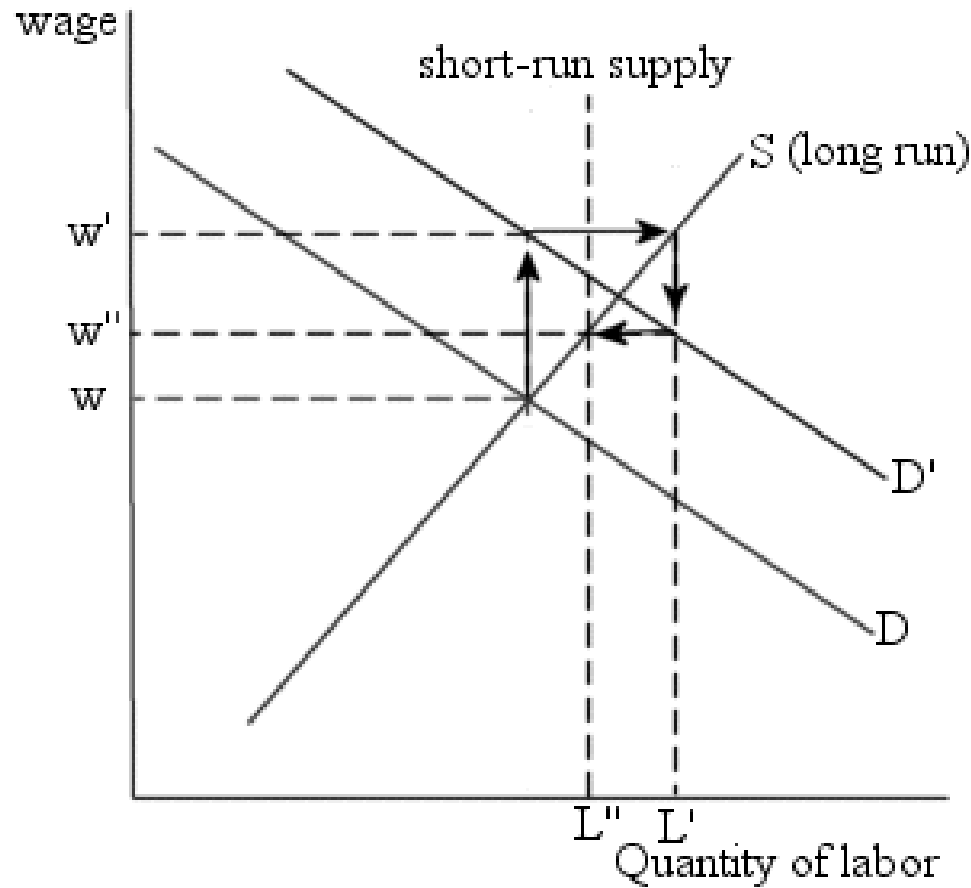
Pavučinový teorém- aplikace na kvalifikaci a trh práce (3)

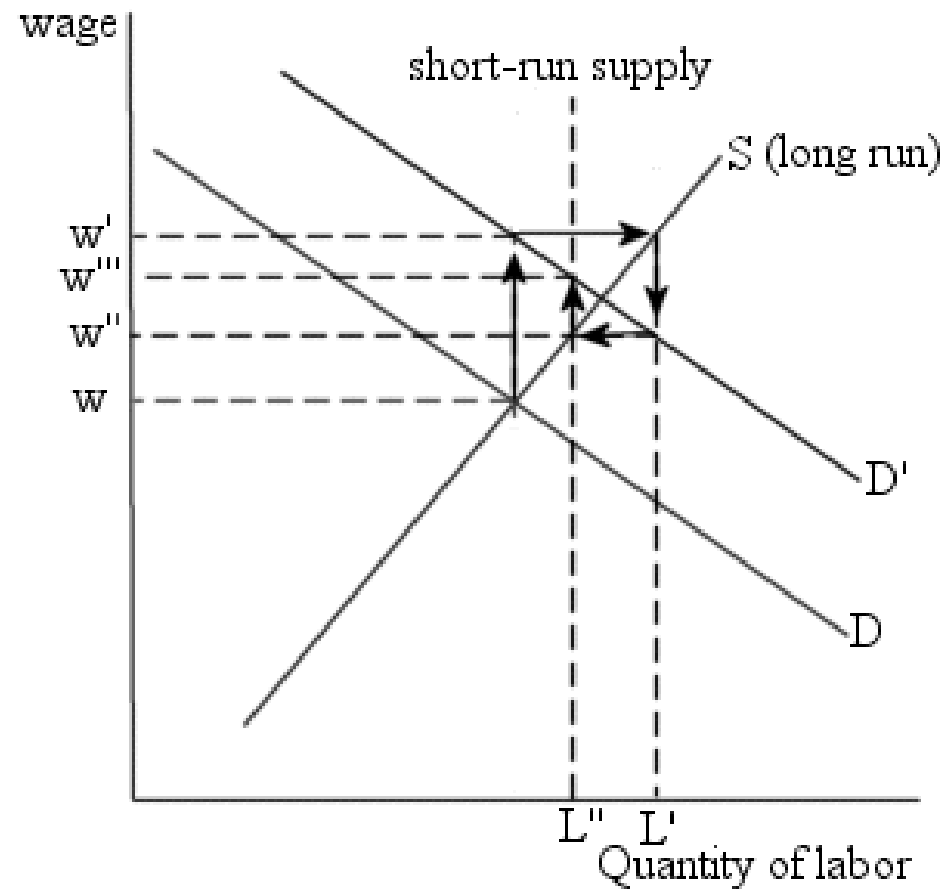
Pavučinový teorém- aplikace na kvalifikaci a trh práce (4)

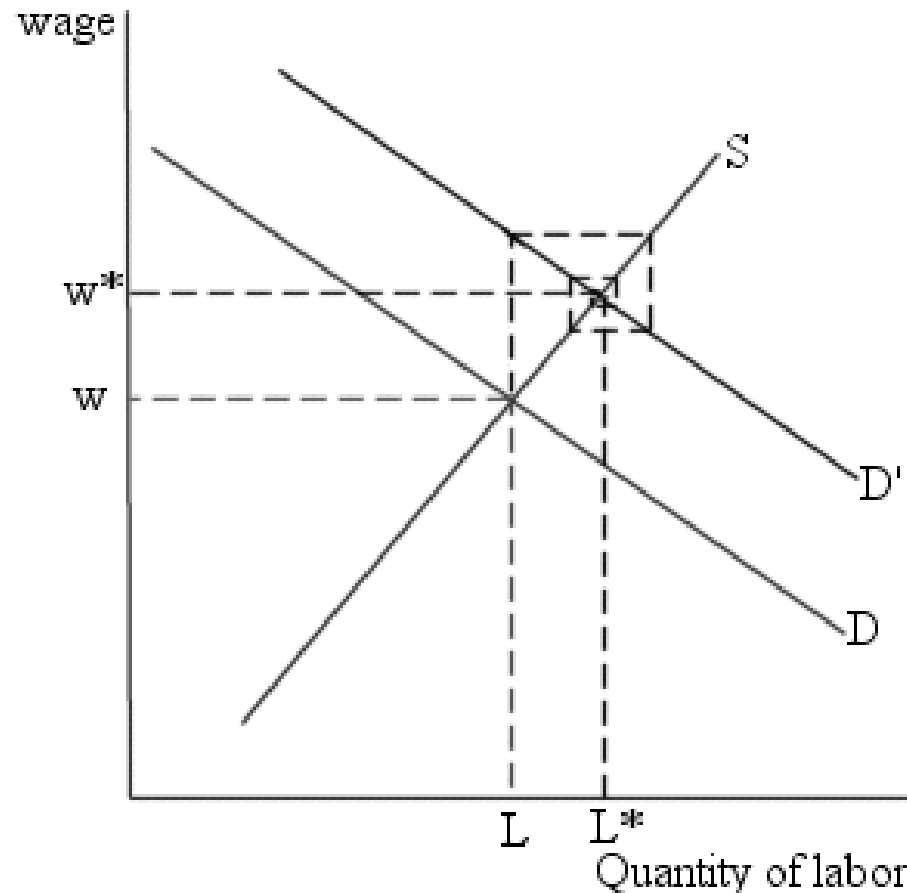
Pavučinový teorém- aplikace na kvalifikaci a trh práce (5)

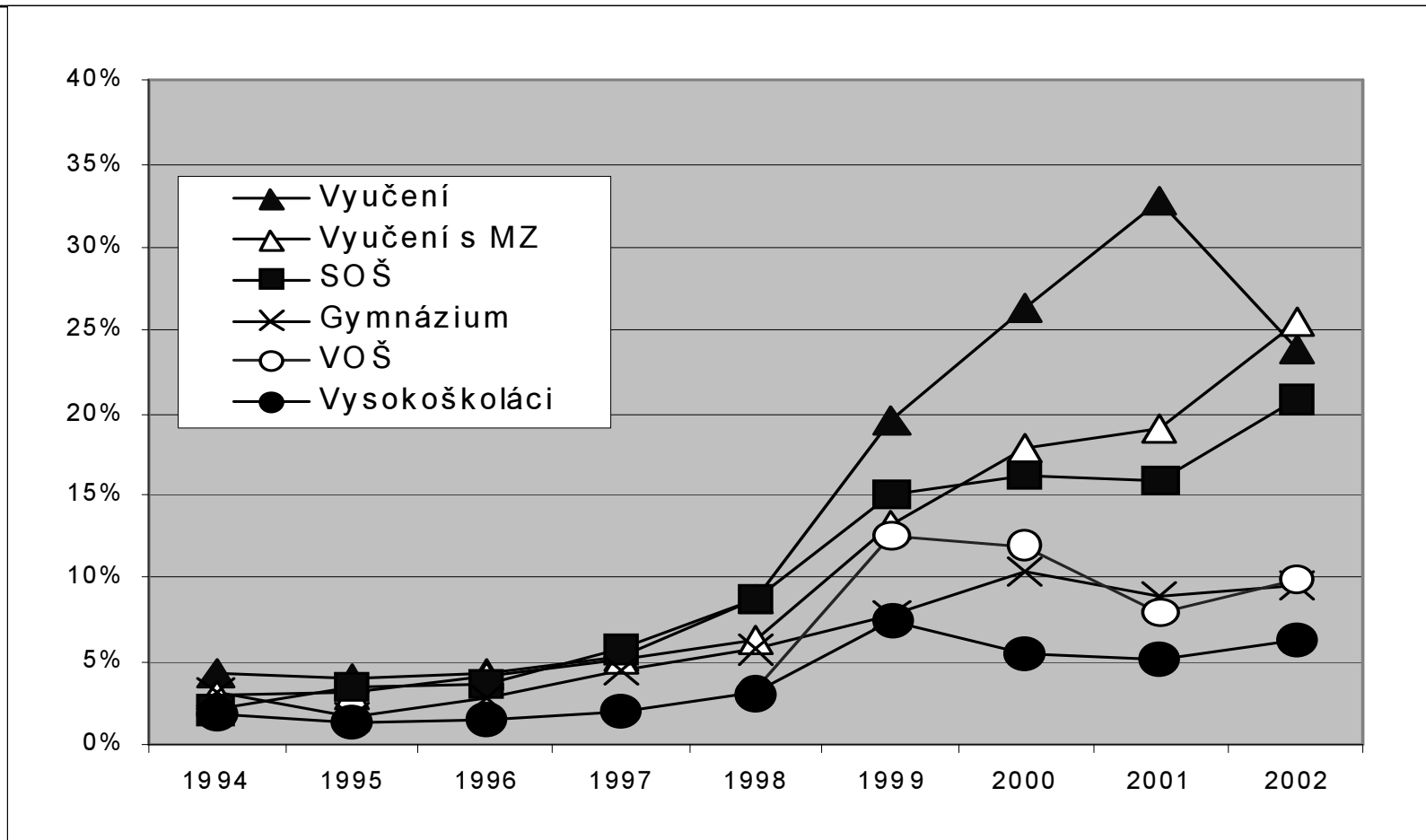
Pavučinový teorém- aplikace na kvalifikaci a trh práce (6)

Pavučinový teorém- aplikace na kvalifikaci a trh práce (7)

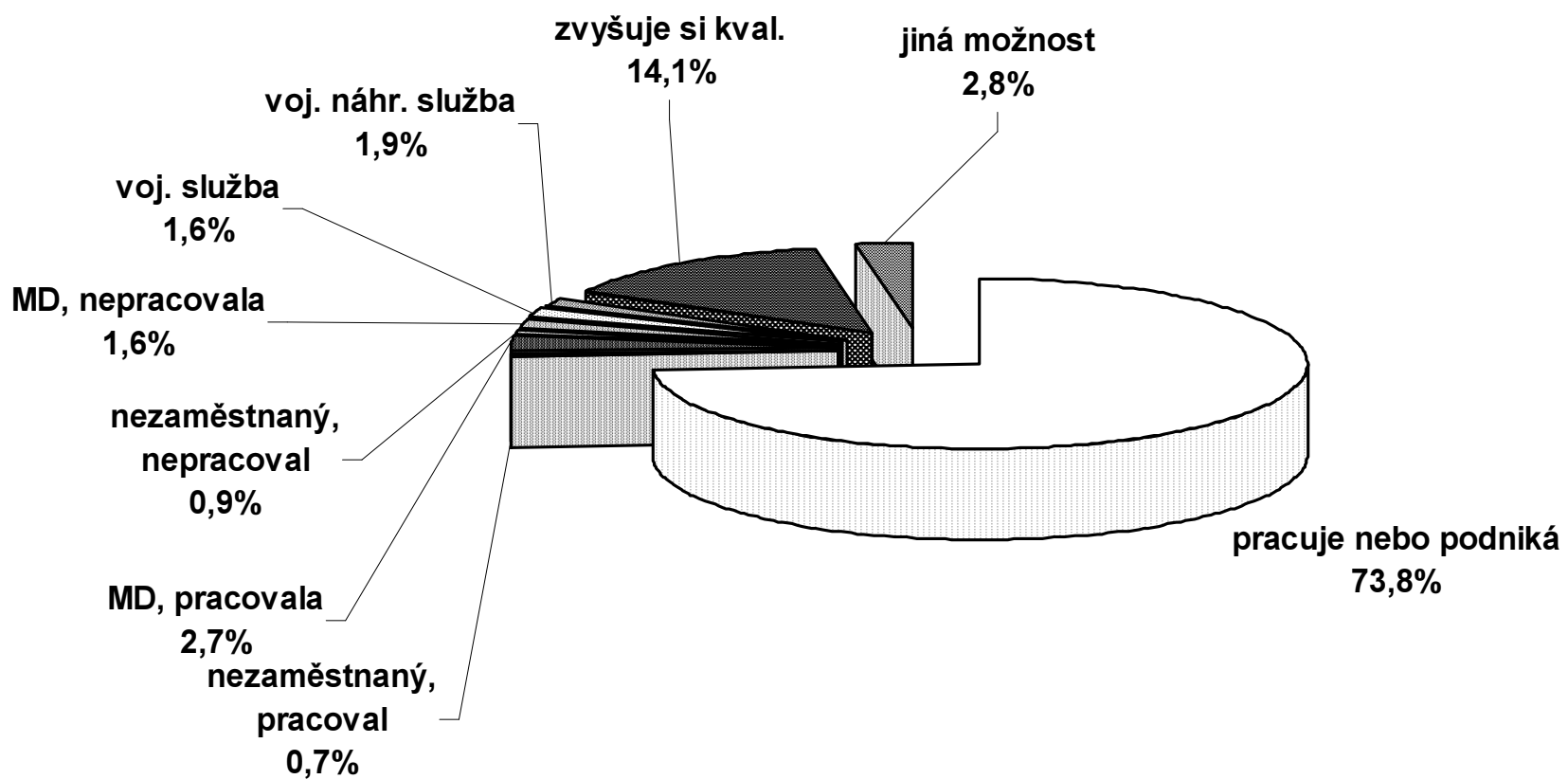

Specifické míry nezaměstnanosti absolventů v dubnu

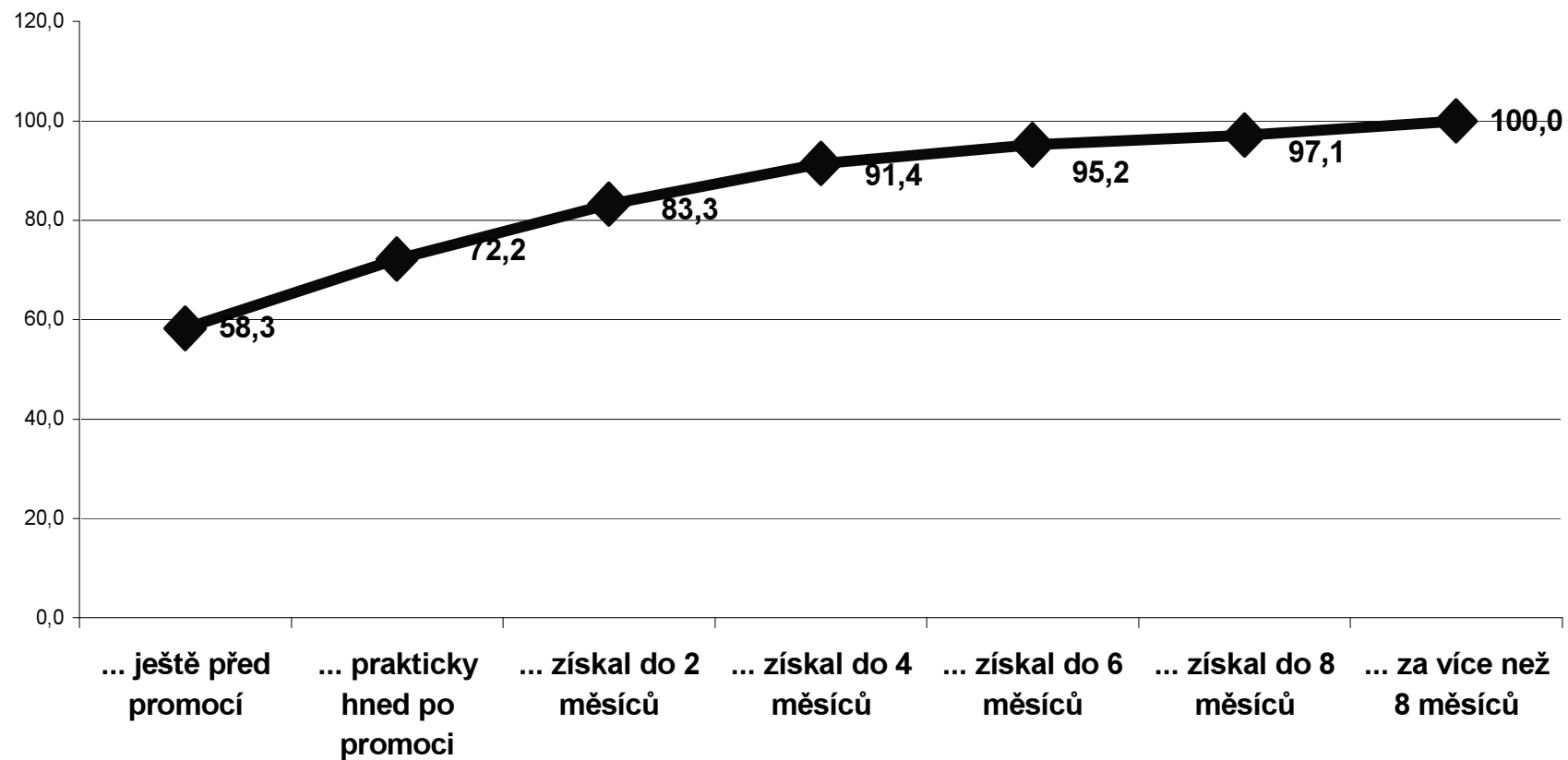
Aktuální pracovní status absolventů MU 2001 - 2002

(n = 1731)

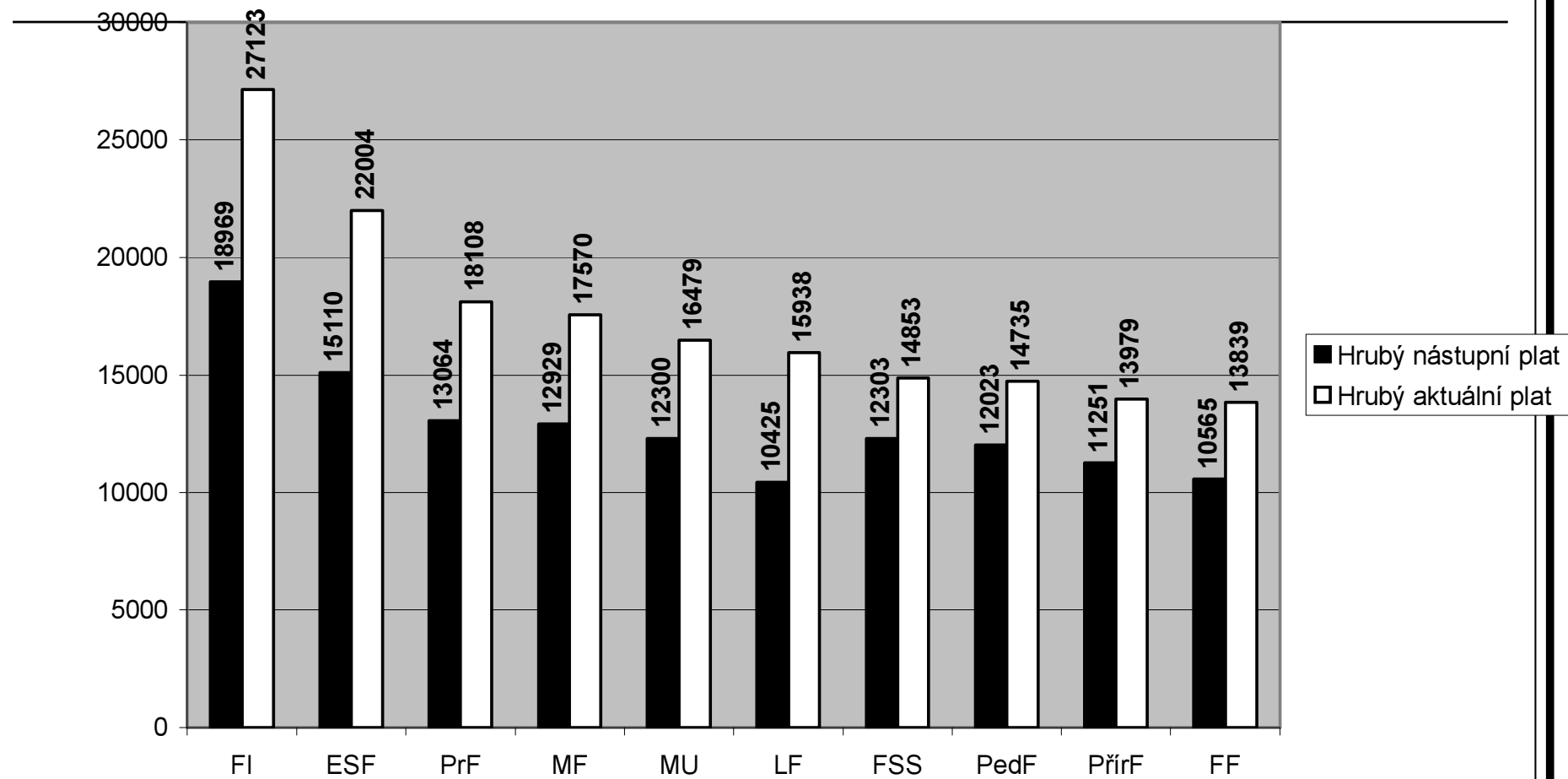
Jak dlouho hledali absolventi MU práci - kumulativní údaje

(n = 1356)

Nástupní a aktuální platy absolventů

(n = 1282 - 1303)

	Hrubý nástupní plat	Hrubý nástupní plat - muži	Hrubý nástupní plat - ženy	Hrubý aktuální plat	Hrubý aktuální plat - muži	Hrubý aktuální plat - ženy	Ženy - nástupní plat v % platu mužů	Ženy - aktuální plat v % platu mužů
FI	18 969	18 997	18 000	27 123	27 127	27 000	94,8	99,5
ESF	15 110	16 198	14 347	22 004	26 921	18 532	88,6	68,8
PrF	13 064	14 107	12 155	18 108	19 979	16 478	86,2	82,5
MF	12 929	14 363	11 495	17 570	19 246	16 080	80,0	83,6
MU	12 300	14 124	11 463	16 479	19 652	14 998	81,2	76,3
LF	10 425	10 155	10 593	15 938	15 427	16 274	104,3	105,5
FSS	12 303	12 626	12 153	14 853	15 914	14 358	96,3	90,2
PedF	12 023	16 231	11 206	14 735	19 484	13 774	69,0	70,7
PřírF	11 251	12 163	10 991	13 979	14 216	13 910	90,4	97,8
FF	10 565	10 207	10 632	13 839	12 162	14 163	104,2	116,4